

23 Nisan Önemi Ve Anlamı Nedir? 23 Nisan Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Bayramı Ne Zaman, Nasıl Ortaya Çıktı?

Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli günlerinden biri. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 100. yılı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı. Milyonlarca vatandaş Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yaşanan bu önemli günlerin tarihçesini merak ediyor ve araştırıyor. Peki 23 Nisan önemi nedir? 23 Nisan anlamı nedir? 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ne zaman ve nasıl ortaya çıktı?

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 'nin kuruluşu ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı bugün coşkuyla kutlanıyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da milyonlarca vatandaş bu özel gün için hazırlıklarını yapıyor. Öğrenciler 23 Nisan şiiileri, Mustafa Kemal Atatürk sözleriyle günü kutlarken, diğer vatandaşlar ise Türk bayraklarıyla her yeri donatıyor. Peki Türk milleti için bu özel günün anlamı nedir? 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ne zaman, nasıl ortaya çıktı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (TBMM)'NİN AÇILMASI

23 Nisan'ın Türkiye'de ulusal bayram olarak kabul edilmesinin nedeni, 1920'de o gün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmış olmasıdır. Milletvekillerinin belirleniş ve Ankara'ya gelişi çok kısa bir zamanda gerçekleşmiştir. Milletvekili seçimleri Atatürk'ün Ankara'da bir meclisin toplanacağını ve neden toplanması gerektiğini açıklayan 19 Mart 1920 tarihli bildiriyle başlamış, yine Atatürk'ün 21 Nisan'daki genelgesiyle de meclisin açılacağı tarih duyurulmuş ve milletvekillerinin Ankara'ya gelmesi istenmiştir. 23 Nisan 1920'de Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştır. O günkü ilk toplantıya daha önce belirlenen 337 milletvekilinden sadece 115'i katılabılmıştır.

Bayram olması

TBMM'nin açılışından 2000'li yıllara kadar Türkiye Cumhuriyeti'ne ait bu ulusal bayram konusunda eksik bilgilenme ve yanlış tarihlendirmeye çokça rastlanmıştır. Hatta bazı tarihçilerce böyle bir günün tarihinin genişçe araştırılmamış olması büyük bir eksiklikti. Yrd. Doç. Dr. Veysi Akın 1997'de yayımlanan bir makalesiyle bu eksikliğı gidermeye çalışmıştır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın ortaya çıkışında 3 ayrı bayramın payı vardır. Çocuk Bayramı tamamen ayrı bir kavram olarak gelişirken, Ulusal Egemenlik ve 23 Nisan Bayramları baştan ayrı bayramlarken, birleşmişler; en son da onlara Çocuk Bayramı katılmıştır.

Hâkimiyet-i Milliye

"23 Nisan", 1921'de çıkarılan 23 Nisan'ın Milli Bayram Addine Dair Kanun ile, Türkiye'nin ilk ulusal bayramı olmuştur. İlk kez ortaya çıkan bu bayramda ne ulusal egemenlikten ne de çocuklardan söz edilmekteydi. Zaten daha o yıllarda Osmanlı saltanatı hala kanunen hüküm sürmekteydi. 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla 1 Kasım, Hakimiyet-i Milliye Bayramı (Ulusal Egemenlik Bayramı) olarak kabul edilmiştir. Daha sonraki yıllarda, TBMM'nin açılış tarihi olan 23 Nisan "Milli Hakimiyet Bayramı" olarak kutlanmış ve bu durum 1 Kasım'ın uzun vadede bayram olarak unutulmasına neden olmuştur. 1935'te bayramlar ve tatil günleriyle ilgili kanun değiştirilmiş ve "23 Nisan Millî Bayramı"nın adı "Millî Hakimiyet Bayramı" haline getirilmiş, böylece 1 Kasım Hakimiyet-i Millîye Bayramı ile 23 Nisan Millî Bayramı birleştirilmiştir.

Çocuk Bayramı adı

23 Nisan'ın Çocuk Bayramı oluşu yine TBMM'nin açılışıyla ilişkili olmasına rağmen, tamamen ayrı bir bayram olarak gelişmiş ve 1981 yılına kadar da öyle devam etmiştir. Bu Bayram 23 Nisan 1927'de Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin (günümüz Çocuk Esirgeme Kurumu'nun) o günü "Çocuk Bayramı" olarak duyurmasıyla başlamış kabul edilir. Aslında Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin 23 Nisan'la ilgili çalışmaları daha önceki yıllarda vardır ve hatta çocuklardan da söz edilmiştir. Kurum, 23 Nisan 1923'te millî bayram için pullar bastırmış ve satmıştır. 23 Nisan 1924'te Hâkimiyet-i Milliye gazetesinde "Bu gün Yavruların Rozet Bayramıdır" ibaresi yer almış, 23 Nisan 1926'da da yine aynı gazetede "23 Nisan Türklerin Çocuk Günüdür" başlıklı bir yazı kaleme alınmış ve bu yazıda cemiyetin bu günü çocuk günü yapmaya çalışarak doğru yolda olduğu ve para kazanan herkesin bu gün cemiyete

çocuklar için bağışta bulunması gerektiği vurgulanmıştır. Nihayet 23 Nisan 1927'de Himaye-i Etfal Cemiyeti o günü Çocuk Bayramı olarak şöyle duyurmuştur:

"Millet Meclisimizle millî devletimizin Ankara'da ilk teşkile günü olan Millî bayram Cemiyetimizce çocuk günü olarak tesbii edilmiştir. Bize yeni bir vatan ve yeni bir tarih yaratıp bırakan mübarek şehitlerle fedakâr gazilerin yavruları fakir ve ıstırabın evladları ve nihayet alelittlak bütün muhtac-ı himaye-i vatan çocukları namına milletin şevkatli ve alicenab hissiyatına müracaat ediyoruz. Kadın, erkek, genç, ihtiyar hatta vakti ve hali müsait çocuklardan mini mini vatandaşlar için yardım bekliyoruz. Her sayfası başka bir şan ve muvaffakiyetle temevvüç eden milletimizin, yarın azami derecede muavenet göstermekle beraber, çocuk gününün layıkı veçhiyle neşeli ve parlak geçirilmesi için aynı derecede alaka ve müzaheret göstereceğinden emin olan Himaye-i Etfal Cemiyeti, şimdiden arz-ı şükran eder."

Bu tarihten itibaren bu üç kavram, aynı gün üzerinde birleşecek ve çocuk bayramı olma konusunda bir kanunla belirlenmişlik olmaksızın kutlanmaya başlanacaktır. Cemiyeti buna iten neden ise cemiyetin yetim çocukları için gelir kaydetme anlayışıdır. Böylece çocuk bayramı ortaya çıkmıştır. Çocuk bayramı adı daha resmiyet kazanmamış olsa da, bundan sonra 23 Nisan "Millî Hâkimiyet Bayramı"nın yanı sıra "Çocuk Bayramı" olarak da kutlanacaktı.

1927'de ilk kez kutlanan çocuk bayramı, başta kaynak oluşturma olmak üzere, çocuklara neşeli bir gün geçirtmeyi hedeflerinde bulunduruyordu. 23 Nisan 1927'deki ilk bayram Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucusu ve dönemin cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa himayesinde gerçekleştirilmiş, etkinlikler için Atatürk arabalarından birini çocuklara tahsis etmiş ve Cumhurbaşkanlığı Bاندosu'nun konser vermesini sağlamıştır. O yıl cemiyetin Ankara'daki binalarından birine Çocuk Sarayı adı verilmiş ve burada düzenlenen çocuk balosuna İsmet (İnönü) Bey'in çocukları da katılmıştır.

1929'da çocuklara ilgi daha da artmış ve o yıl ve daha sonraki yıllarda 23-30 Nisan haftası "çocuk haftası" olarak kutlanmıştır. Daha sonraları, 70'li yıllara kadar ulusal boyutta ünlener ve katılımı artırarak ilerleyen 23 Nisan Çocuk Bayramı kutlamalarına 1975'te Türkiye Radyo Televizyon Kurumu da katılmış ve bir hafta çocuk programları yayımlamıştır. 1978'de Meclis Başkanlığı'nın izniyle meclisteki törenlere çocukların da katılması sağlandı. 1979'da bu uygulama Ankara ilkokullarından gelen çocuklarla düzenli olarak başlatıldı, 1980'de de bütün illerden gelen çocuklarla "Çocuk Parlamentosu" oluşturuldu. 1979 yılının UNESCO tarafından Dünya Çocuk Yılı olarak duyurulması üzerine, TRT tarafından dünyanın bütün çocuklarını kucaklamayı amaçlayan bir proje hazırlandı ve 1979 yılından itibaren TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği adıyla uygulamaya kondu. Bayramın en son şeklini alışı ise 1981'de gerçekleşmiştir. Darbe döneminde Millî Güvenlik Konseyi bayramlar ve tatillerle ilgili kanunda yaptığı değişiklikle o güne kadar kanunen adı konmamış bir şekilde kutlanan bayrama "Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" adını vermiştir.

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI ÖNEMİ - ANLAMI

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin resmi bayramlarından biridir. Türkiye ve KKTC yanı sıra Kosova

Cumhuriyeti'nde " 23 Nisan Kosova Türkleri Milli Bayramı" olarak kutlanılır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk tarafından dünya çocuklarına armağan edilmiştir.

Bu bayram, TBMM'nin açılışının birinci yılında kutlanmaya başlanan 23 Nisan Millî Bayramı ve 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla, önce 1 Kasım olarak kabul edilen, sonra 1935'te 23 Nisan Millî Bayramı'yla birleştirilen Hâkimiyet-i Milliye Bayramı ile Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin 1927'de ilan ettiği ve ilki Atatürk'ün himayesinde düzenlenen 23 Nisan Çocuk Bayramı'nın kendiliğinden birleşmesiyle oluştu. 1980 darbesi döneminde Millî Güvenlik Konseyi, bu bayrama resmî olarak "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" adını verdi.

Hakimiyet-i Milliye Bayramı (önceleri 1 Kasım, sonra 23 Nisan), saltanatın kaldırılışının ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu gerçekleştiren TBMM'nin açılışının egemenliği padişahıtan alıp halka vermesini kutlamak amacını taşıırken, Çocuk Bayramı savaş sırasında yetim ve öksüz kalan yoksul çocukların bir bahar şenliği ortamında sevindirmek amacını taşımaktaydı. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, UNESCO'nun 1979'u Çocuk Yılı olarak duyurmasının ardından, TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği'ni başlatarak, bayramı uluslararası düzeye taşımıştır. Günümüzde bayrama birçok ülkeden çocuklar katılmakta, çeşitli gösteriler hazırlanmakta, okullarda törenler ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Ayrıca 1933'te Atatürk'le başlayan çocukları makama kabul etme geleneği günümüzde çocukların kısa süreliğine devlet kurumlarının başındaki memurların yerine geçmesi şeklinde devam etmektedir.